

פרשת ראה

קידוש המציאות ע"י ראייה רוחנית

הפרשה מעוררת אותנו לעצם מהותנו כבני מלך ומלמדת אותנו את המהות של ראייה רוחנית. ראייה של אחדות ההויה בכל מה שקורה לנו בחיים, הברכה והקללה.

כח הראיה

הפרשה פותחת במילה 'ראה' וממקדת אותנו על כח הראיה בעבודה הרוחנית. איך אנחנו משתמשים בעיניים שלנו? מה אנחנו רואים? טלויזיה? חדשות? מציאות טובה? האם אנחנו רואים ברכה בחיינו? איך אפשר באמת לראות את הברכה? על איזה תדר מכוונות העיניים שלנו? כמו כן, כמה ממה שקורה מול העיניים שלנו אנחנו באמת רואים? שאלות שכל אחד מחויב להתבונן בהן, במיוחד השבוע.

הרב שיינברגר שליט"א מסביר דבר פלא, בעצם, מטבען, העיניים שלנו רואות מסוף העולם ועד סופו. הבעיה היא שהאדם אינו מודע לכח הראיה שלו. במציאות, אנחנו מודעים רק לחלק אפסי ממה שבאמת נמצא מול העיניים, משתמשים בחלק מצומצם מאוד מכח הראיה שלנו. אדם לא שם לב לדברים העוברים מול עיניו, הראש שלו במקום אחר. אדם יכול לקרוא פרק שלם בספר והמילים כאילו נקראות אבל הוא לא באמת רואה, מבין, את התוכן שלהן.

לכן בא ה'ראה' הזה, הציווי של משה רבנו על הראיה, ואפשר שזו הברכה של משה רבנו על הראיה - שתדע ותמיד תזכור, שהבורא מראה לך מסוף העולם ועד סופו. צריך להפעיל את חוש הראיה כהלכה. ללמוד איך לראות רוחנית. בעבור זה גם יש הלכות על שמירת העיניים, כדי לשמור על היכולת הרוחנית הטמונה בהן.

כמו כן, בפרשה אנו מוזהרים על מאכלות אסורות מפני שהם מטמטמים את הלב, אוטמים אותו, מונעים מהאדם לראות את האמת בליבו. בן אדם נאטם וגם חוש הראיה האלוקי שלו מתקלקל.

בנים של מלך

לפני שניכנס אל ענין הראיה, נעצור לרגע כדי להפנים את הכתוב בפרשה, "בָּנִים אַתֶּם, לְהָאֱלֹהִים: לֹא תִתְגַּדְדוּ, וְלֹא-תִשְׁמְעוּ קוֹל קְרָחָה בֵּין עֵינֵיכֶם--לְמַת". אחת האמירות היפות והמחזקות שיש, הידיעה שאנחנו בנים של מלך מלכי המלכים, נאמרת דוקא בהקשר של, "לֹא תִתְגַּדְדוּ". רש"י מפרש מה זה 'תתגודדו', "לא תתנו גדידה ושרט בבשרכם על מת, כדרך שהאמוריים עושין לפי שאתם בניו של מקום ואתם ראויין להיות נאים ולא גדודים ומקורחים". הענין הוא שהתורה מלמדת אותנו שגם בעת אסון, כאשר נפטר אדם הקרוב אלינו מאוד ר"ל, עלינו לראות ולזכור את המציאות האמיתית.

מיתתו של יהודי דומה למשל על אדם ששלח את בנו לקנות סחורה בעיר אחרת, ולאחר זמן שלח להביאו בחזרה. הבן אמנם עכשיו יעדר מאותה עיר, אך הנה הוא חזר אל חיק אביו. יהודי שנפטר חוזר אל מקור החיים עצמו. לפיכך אין ראוי ליהודי הקרוב אליו לאבד את עשתונותו ולנהוג כדרך האמוריים, כי, "בָּנִים אַתֶּם, לְהָאֱלֹהִים". 'אתם', אתם ולא עכו"ם (עובדי כוכבים ומזלות)!

בזוהר הקדוש כתוב שצריך לעבוד את השם בשתי בחינות, עבד ובן. הבעל שם טוב זיע"א מפרש את הפסוק, "ה' צִלְךָ, עַל-יַד יְמִינְךָ" (תהילים קכ"א ה'), ואומר, שכדרך העבודה של היהודי כך ההנהגה עמו למעלה, כביכול כדרך הצל המחקה את תנועת האדם. לכן אמנם חשוב שתמיד נעבוד בשתי הבחינות, אבל חשוב מזה שנעמיק את הרגשת ה"בָּנִים אַתֶּם, לְהָאֱלֹהִים". גם כשקורה אסון ח"ו, גם כשאנו מתרחקים מהדרך, הבן לעולם אינו פוסק מלהיות בן. זוהי מציאות נצחית.

לקראת חודש אלול, כשאנו נכנסים לתקופה של חשבון נפש ומאוד קל ליפול בתחושה של ריחוק או כישלון בעבודה הרוחנית, חשוב ביותר לזכור שאנחנו בני מלך! יהודי, באשר הוא, הוא בן של מלך מלכי המלכים, שורשו בעליונים. ראשי תיבות אלול"ל, "אָנִי לְדוֹדֵי וְדוֹדֵי לִי" (שיה"ש ו' ג'), שנזכר את הקשר שיש לנו עם בורא עולם.

מוסיף על זה ה"נתיבות שלום", שהכתוב מדבר בלשון רבים, "בָּנִים אַתֶּם", מפני שרק הרבים המקושרים כאחד נקראים בנים. כמו שכתוב בפרשת 'פנחס', "לְמָה יִגְרַע שֵׁם-אֲבִינוּ מִתּוֹךְ מְשַׁפְּחָתוֹ" (במדבר כ"ז ד'),

פרשת ראה

שהשם אבינו, שהקב"ה מתייחס בו על ישראל הוא רק 'ממשפחתו', כאשר ישראל מאוחדים בלב אחד, כאיש אחד, כמשפחה אחת. זאת אומרת, שאם אנו באמת רוצים לעורר בתוכנו את בחינת בנים, עלינו לעשות זאת באחדות עם כלל ישראל. ברגע שהכלל מאוחד אז מלמעלה ההנהגה איתנו היא הנהגה של אב על בנים ברחמים גדולים.

ראיה שלמה

עכשיו ננסה להבין מהי הראיה השלמה, ראייה של בן מלך. הראיה הרוחנית השלמה היא לראות שהכל קשור להכל. ביום השישי של מעשה בראשית כתוב, "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת-כָּל-אָשֶׁר עָשָׂה, וְהִנֵּה-טוֹב מְאֹד..." (בראשית א' ל"א). אומר הרב שיינברגר שליט"א, הקב"ה הכניס כח ראייה בכל אשר עשה. זאת אומרת, שבכל דבר בבריאה קיים הפוטנציאל של ראייה שלמה, פוטנציאל לראות דרכו את האחדות שבכל. אלא שיש לנו ראייה של פירוד הבאה מכח הגופות המפרידים וזהו הקלקול. כל עצם וכל אדם נתפס אצלנו כדבר נפרד ואנו לא מסוגלים לראות את כח האחד שמהווה את הכל.

במתן תורה כתוב, "וְכָל-הָעָם רֹאִים אֶת-הַקּוֹלֹת וְאֶת-הַלַּפִּידִם, וְאֵת קוֹל הַשֹּׁפָר, וְאֶת-הַקֶּהַר, עֹשֵׂן; וַיֵּרָא הָעָם וַיִּבְעוּ, וַיַּעֲמִדוּ מִן-חֶחֶק" (שמות כ' י"ד). בני ישראל הגיעו למדרגה רוחנית שראו מה השורש של הקולות האלה. עבורם לא היתה אפילו הפרדה בין הראיה לשמיעה, כל המציאות נהייתה אחת. אילולא בני אדם אשר במעשיהם מקלקלים ויוצרים חציצות, אפשר היה לראות את המציאות הזאת גם עכשיו. כמו שאנו יודעים, לתהודת קול אין סוף, כך גם לראיה אינסוף. הכל קיים בהו"ה האחת שישנה.

לראות בכל יום

הפרשה פותחת, "רְאֵה, אֲנֹכִי נֹתֵן לְפָנֶיכֶם--הַיּוֹם: בְּרִכָּה, וְקִלְלָה". המילה היום באה לעורר אותנו, שהדיבור הזה, כמו כל התורה, הוא נצחי ונוגע בנו ישירות היום ותמיד. כידוע, חז"ל אמרו, שבכל יום יוצאת בת קול מהר חורב, לעורר אותנו לעבודתנו. בפסוק זה התורה קוראת לנו לראות בכל יום את המשימה המיוחדת המוטלת עלינו באותו יום, בין אם בתוך מקרים רעים ובין אם במקרים טובים.

הדרך לדעת מהי המשימה, היא קודם כל להכיר ולראות שהכל אחד, הו"ה אחת, ובתוך זה לזכור את דבריו של תלמידו של הבעל שם טוב, המגיד ממעזריטש זי"ע על הפסוק, "מְלֶאכֶה הָאָרֶץ, קִנְיָנָה" (תהילים ק"ד כ"ד), שכל הארץ מלאה בדברים שאפשר על ידם לקנות את הקב"ה. עלינו רק לראות את המציאות הפנימית של הדברים. כפי שכותב ה"נתיבות שלום", "תראו ותבוננו היטב בכל המאורעות אשר אני נותן לפניכם בכל יום ויום, אשר המה קריאה ובת קול מיוחדת לעורר את היהודי למלא תפקידו ביום הזה" (נ"ש על התורה).

קידוש המציאות ע"י ראייה רוחנית

בפרשות אלו עם ישראל עומד ממש לפני הכניסה לארץ ישראל. לעומת המדבר, בארץ ישראל עומד להתחדש לפנייהם עולם חדש, עולם של תודעה חדשה. עד לאותו הזמן של כניסת בני ישראל לארץ, היו רק יחידי סגולה שהגיעו למצב תודעה גבוה כזה, מצב של ראייה רוחנית של המציאות. בודדים, כמו אברהם אבינו, שהידיים שלהם היו בעניינים החומריים - "וַיִּחַבֵּשׂ אֶת-חֲמורוֹ... וַיִּבְקַע, עֲצֵי עֵלֶה" (בראשית כ"ב ג'), והראש במעשה מרכבה - "וְאַבְרָהָם--עוֹדְנוּ עִמָּד, לְפָנָי ה'" (בראשית י"ח כ"ב).

ב'פרקי דרבי אליעזר' ישנו מדרש הממחיש את ענין הראיה הרוחנית. כשהלכו אברהם ויצחק אל מקום העקדה, הלכו איתם גם ישמעאל ואליעזר, עבד אברהם. "ביום השלישי הגיעו לצופים. וכיון שהגיעו לצופים, ראה (אברהם) כבוד השכינה עומד על גבי ההר, שנאמר, "בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, וַיֵּשֶׂא אֲבְרָהָם אֶת-עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת-הַמָּקוֹם--מִן-חֶחֶק" (בראשית כ"ב ד'). מה ראה? ראה עמוד של אש מן הארץ עד לשמים. אמר ליצחק בנו, בני, רואה אתה כלום באחד מן ההרים הללו? אמר לו, הן. אמר לו, מה אתה רואה? אמר לו, אני רואה עמוד של אש עומד מן הארץ ועד לשמים. והבין אברהם כי נרצה הנער לעולה. אמר לישמעאל ולאליעזר, רואים אתם כלום באחד מן ההרים הללו? אמרו לו, לאו. חשב אותם כחמורים ואמר להם, שבו

פרשת ראה

לכם פה עם החמור. אמר להם, כשם שאין החמור רואה כלום, כך אתם אינכם רואים כלום, שנאמר, "וַיֹּאמֶר אֲבִרְהָם אֶל-גְּעֹרְיוֹ, שְׁבוּ-לָכֶם פֹּה עִם-הַחֲמוֹר" (בראשית כ"ב ה'), עם הדומה לחמור". אפשר לראות כאן היטב את ההבדל בין מודעות של חמור, מישהו ששקוע רק בחומר, למודעות של רוח, האדם שחי בעולם הזה עם ראייה של מעבר. בזמן שבני ישראל היו במדבר הראש שלהם היה כל הזמן בשמיים, לא נדרש מהעם לראות את האלוקות בתוך הטבע. עכשיו הם עומדים בפני מציאות חדשה שעם שלם יתעסק בידיים שלו בענייני החומר ובכל זאת יצטרך לשמור את הראש והלב שלו בדברים אלוקיים, רוחניים, תורניים, דברים שבקדושה וטהרה. בדרך זה, ע"י ראייה נכונה, יש אפשרות לעם ישראל לקדש את כל מה שיש בעולם הזה.

לראות שהכל אחדות

אומר הרב שיינברגר שליט"א, האמת שאין הבדל בין רוחניות לגשמיות הכל זה הכח האלוקי, ההשגחה האלוקית, שמשיחה ומחייה את הכל, נותנת כח ועוצמה. תפקידנו הוא להתחבר רק למציאות זאת של השגחה. זה כל הניסיון והבנייה פה בארץ ישראל. הפסוק בתהילים, "יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם, וְתִגַּל הָאָרֶץ" (תהילים צ"ו י"א), מרמז לנו על החיבור של שמיים וארץ, של רוחני וגשמי, אחדות אחת שמתבטאת בראשי התיבות של הפסוק - שם הויה, הכולל ומהווה את כל המציאות.

ברכה וקללה

ניכנס לענין הברכה והקללה. עד עכשיו בספר דברים דיבר משה רבנו עם העם על יראת השם ועבודת אלוקים באופן כללי ועכשיו הוא מדבר על המצוות. מתחיל בכלליות על שכרן ועונשן, הברכה והקללה, וממשיך בפרטי המצוות, "אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים, אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת, בְּאֶרֶץ, אֲשֶׁר בְּתֵן ה' אֱלֹקֵי אֲבֹתֵיכֶם לְךָ לְרִשְׁתָּהּ: כָּל-הַיְמִימִים--אֲשֶׁר-אַתֶּם חַיִּים, עַל-הָאָדָמָה". משה רבנו מנחה אותם שכאשר הם יעשו את הפסיעות הראשונות בכניסה לארץ, הם יעברו בין שני ההרים הגדולים, הר עיבל והר גריזים, שכתוב, "וְהָיָה, כִּי יְבִיאֲךָ ה' אֱלֹקֶיךָ, אֶל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר-אַתָּה בֹא-שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ--וְנִתְּתָה אֶת-הַבְּרָכָה עַל-הַר גְּרִיזִים, וְאֶת-הַקְּלָלָה עַל-הַר עֵיבָל. הֲלֹא-הִמָּה בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן, אֲסִרִי דָרָךְ מִבּוֹא הַשָּׁמֶשׁ...". באמצע יעמדו הלוויים וישביעו את עם ישראל, את הברכה ואת הקללה. כל המעמד מתואר בפרשת 'כי תבוא'. אבל כאן כבר ניתן להבין את הכח הזה של ברכה וקללה.

שני הפכים בנושא אחד

הרב שיינברגר שליט"א מסביר, רמז ראשון נמצא בכתוב, "אֶת-הַבְּרָכָה, אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ". הרמז הוא במילה 'אשר'. בכל מצוה אנחנו מברכים 'אשר' קדשנו במצוותיו. הענין הוא שהברכה והקללה קשורות באופן ישיר לקיום המצוות. הושע הנביא אומר, "כִּי-יִשְׁרִים דְּרָכֶי ה', וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם, וּפְשָׁעִים, יִכָּשְׁלוּ בָם" (הושע י"ד י'). כל הענין תלוי במקבל. האור של הבורא הוא ישר ופשוט, חוקי הבריאה ישרים ומדויקים. הענין הוא כמו מזון בריא וטוב, אם ניתן אותו לאדם בריא זה יועיל לו, אבל אם ניתן אותו לחולה, זה עלול להזיק לו. הכל תלוי בכלי הרוחני של האדם. אם הוא שומע למצוות, הן יהיו ברכה, ואם לאו, אז אותו האור ייהפך לו לקללה ח"ו. ידוע שהמילה מצוות באה מלשון צוותא, חיבור. המצוות הן עצות, כמו שהזוהר הקדוש קורא להן, עצות לחיבורים עם האור. אם נחבר, תהיה ברכה, יהיה שפע. ואם לא, אז ההפך. ה'ספורנו' מפרש את המילה 'ראה' כאזהרה. "ראה' שלא תנהג בדרכי ביניים ובפשרות. כי אנכי נותן בפניכם את הברכה והקללה, שהם שני ניגודים קיצוניים ביותר. אם לא בדרך הברכה, הרי זו כבר ממילא דרך הקללה, דרך הביניים אין נמצא כלל". שלא תחשוב שאתה יכול להערים על המציאות של חוקי הבריאה. אין אפשרות לפשרות מעצם החוקיות של הבריאה.

סם חיים וסם מוות

כתוב במשלי, "אֲרֹךְ יָמִים, בְּיַמִּינָהּ; בְּשִׂמְאוֹלָהּ, עֵשֶׂר וְכַבֹּד" (משלי ג' ט"ז). רש"י מפרש, "למיימינים בה

פרשת ראה

ועוסקים בה לשמה אורך ימים וכל שכן עושר וכבוד, ולמשמאילים בה, שעוסקים בה שלא לשמה, מ"מ עושר וכבוד יש". מי שהולך בדרך התורה בכיוון הימין, לומד לשמה, בשבילו היא סם חיים, בשבילו זה חיים. מי שהולך בכיוון השמאל, תורה שלא לשמה, אז היא יכולה להפוך לו לסם המוות - אותה תורה. ימין מרמז על דרך של השפעה, לעשות נחת רוח לבורא, ושמאל זה הרצון לקבל. אפשר ללכת בדרך תורה ועדין להיות תקועים באותו רצון עצמי הגורם בסופו של דבר להסתלקות האורות, מה שנקרא מוות. הרי כתוב, "אֶת-הַבְּרָכָה, אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ" - צריך לשמוע! שמיעה, כמו שאמרנו בפרשה הקודמת, קשורה לספירת הבינה - היכולת להתבונן ולהבין את המציאות. משה רבנו אומר, בזה שאתם תבינו ותכוונו לקיים את המצוות לשמה, לקיים כי זה מצות הבורא, בזה תהיה ברכה. אבל אם לא תשמעו, לא תבינו, תישארו בתורה שלא לשמה, אז אותה התורה יכולה להיות ח"ו סם המוות. אומר הבעש"ט, "אם אין דבקות בפנימיות התורה והמצות אז יש בחינות ברכה וקללה. כשהלימוד הוא בשביל תכלית גשמי, זהו בעצמו ברכה וקללה. עצם הלימוד הוא ברכה אבל הכוונה החיצונית היא קללה. לכן נקרא ביחד ברכה וקללה. לכן ממשיך הכתוב, "אֶת-הַבְּרָכָה, אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ...". רומז שצריך להפריד הברכה מהקללה וללמוד תורה באופן שיהיה רק הברכה".

אנכי - נקודת מוצא

כל זה תלוי מאוד בנקודת המוצא שלנו. כתוב, "רָאָה, אֲנֹכִי", והשאלה היא איזה 'אנכי' אני רואה? אומר הרב שיינברגר שליט"א, חשוב שנזכור לראות את האנכי של, "אֲנֹכִי ה' אֶלְקֵינוּ" (שמות כ' ב'), הכתר של התורה, הנקודה הפנימית, מקור הברכה, ולא ליפול ולראות רק את ה'אנכי' שלי, האני המלא באנוכיות. אומר הרבי מזלאטשוב, "מי שמחשב את עצמו ליש, ומתפאר בלבבו לאמר, שהגיע לאיזה מעלה בלימוד או במעשים טובים על ידי זה עושה מסך מבדיל בינו לבין השם ית"י".

כמו המשל של הבעל שם טוב על מטבע קטן, אם נחזיק אותו קרוב לעין, אותו מטבע קטן יסתיר אפילו את השמש הגדולה. כך גם תחושת האנוכיות שלנו. אם נחזיק בה קרוב אלינו היא תסתיר לנו את כל המציאות ולא נתן לנו לראות את פנימיות הדברים. לכן, גם ב'אנכי' יכולה להיות ברכה או קללה, או ה'אנכי' הקטן שלי או ה'אנכי' של הבורא. הכל תלוי בצרופים שאדם עושה באותיות התורה. אם אדם בונה בניינים לא נכונים בחיים שלו, לא בהתאמה עם הנהגתו של בורא עולם, אז לא תהיה ברכה באותם המעשים. אבל אם במעשיו הוא מכוון לשם שמיים וכל רצונו לעשות את הדברים בהתאם לחוקי הבריאה אז הוא מכין כלי ראוי להשכנת הברכה. למשל, כסף שמרוויחים בחו"מ או בערב שבת לאחר חצות היום, אין בו ברכה. ההלכה אוסרת לעבוד בזמן זה. לכן אמרו חכמים, הכסף הזה ילך על קללה - קלקולים, קנסות, הוצאות "מיותרות" וכו'. אדם צריך לבדוק היטב האם מעשיו דבוקים במקור הברכה, מסודרים בהתאם לחוקים שהתורה נתנה לנו.

כח הבחירה

אם כן, הקב"ה נותן בפנינו בדבר אחד את הכל, ואנחנו צריכים לבחור. עניין הבחירה מתבטא היטב במילים שאומר משה רבנו, "נִתֵּן לְפָנֵיכֶם, הַיּוֹם", נותן לכם לבחור. זהו יסוד גדול ביהדות. ניתנה הבחירה בידו של האדם ללכת בדרך הישר, היא דרך החיים, או להיפך ח"ו. הכל תלוי ברצונו ובבחירתו. כתוב על אדם ראשון, "הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאֶחָד מִמֶּנּוּ, לְדַעַת, טוֹב וְרָע" (בראשית ג' כ"ב). האדם הוא היצור היחידי בבריאה שיש לו סגולה זו לבחור בין טוב ורע. לכן הוא צריך לראות ולהתבונן ולבחור בברכה, לדעת טוב ורע ולבחור בטוב. משל למלך שרצה להוריש את שדותיו לבניו. המלך הראה את כל השדות לבניו, ואילו לבנו האהוב ביותר אמר, אלו השדות, אבל דע שזה השדה הוא הטוב מכולם, החלקה שהניבה הכי הרבה יבול. המלך גילה לו את הטוב ואת הרע וגם הורה לו כיצד לבחור בטוב. כמו שכתוב בסוף פרשת 'ניצבים', "נִתְּנִי לְפָנֶיךָ, הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה; וּבְחַרְתָּ, בְּתֵימִים" (דברים ל' י"ט).

הבחירה מה לראות

פרשת ראה

אז מה אנחנו רואים, טוב או רע, ברכה או קללה? הפרשה מפרטת את סוגי העופות הטמאים אשר אותם אסרה לאכול. "כֹּל-צִפּוֹר טְהוֹרָה, תֹּאכְלוּ. וְזֶה, אֲשֶׁר לֹא-תֹאכְלוּ מֵהֶם: הַנֶּשֶׁר וְהַפֶּרֶס, וְהַעֲזָנְיָה. וְהַרְאָה, וְאֶת-הַצִּיָּה, וְהַצִּיָּה, לְמִינָהּ. וְאֶת כָּל-עֹרֵב, לְמִינוֹ". מצד הפנימיות ניתן לומר באופן כללי, שכל בעל חי האסור באכילה, הסיבה נעוצה במידותיו המקולקלות. מידות שהתורה מזהירה אותנו מלהתחבר אליהן. אחת העופות שמופיעים ברשימה, היא ציפור ושמה ראה. אומר הבעש"ט, "נאמר בגמרא ששמה של הציפור ראה, מפני שעומדת בבבל ורואה נבלה בארץ ישראל (מסכת חולין). אלו בני אדם העומדים בבבל היינו בבבל דעתם ומשוקעים בס"א, ורואים נבלות ופגם בארץ ישראל, שאלו הצדיקים וחסידים הדור שהם נקראים ארץ ישראל".

אנחנו דור שעליו נאמר, "הוֹי הָאֲמָרִים לְרַע טוֹב, וְלְטוֹב רַע: שְׁמִים חֹשֶׁךְ לְאוֹר, וְאוֹר לְחֹשֶׁךְ, שְׁמִים מֵר לְמֵתוֹק וּמֵתוֹק לְמֵר" (ישעיהו ה' כ'). האם אנחנו כמותה ציפור שעומדת בבבל העצום של מציאות דורנו ורואים את האור כחושך ואת החושך כאור? האם אנחנו רואים את מצוות התורה כאיסורים ישנים וחסרי הגיון ח"ו? או שאנחנו מצליחים לאט, לאט להסיר את מסך הערפל ולזכך את הראיה הפנימית שלנו, לראות את האלוקות במקומה. לראות שמה שקראנו לו אור, תענוגות העולם הזה, זה בעצם חושך, ומה שחשבנו אותו לחושך, התורה, המצוות, דרך השם, זה האור? הפרשה נותנת לנו את הכח לראיה נכונה, אמיתית, רוחנית.